

ФО
ШЧЧ(ЧУКР)
3-14

Дмитро Загул.

В ЖЕСЯНИХ
ІІР.

ВИДАННЯ Т-ВА "ЗАС"
У КИЇВІ.

КОРОТКИЙ ПАСПОРТ КНИГИ

Шифр Ш44(4Чар) З-14 Інв. № 267104

Автор Залдус Р.

Назва З дієсесек зір :
І квіті

Місце, рік видання Ук. 1918 р.

Кіл-ть стор. 103, Грав.

-"- окр. листів

-"- ілюстрацій

-"- карт

-"- схем

Том _____ частина _____ вип. _____

Конволют

Конволют Одеської 171.

Примітка: 18/кін 96 1165-

Эмільро Загул.

З зелених гір

П о е з і й.

Державна
бібліотека України

Товариство „Час“
у Київі.

Дмитро Загул—молодий поет Зеленої Буковини, закинутий не з власної волі на Україну, ще невідомий нашим людям. Гадаючи, що складені ним melodійні пісні можуть дати певну утіху аматорам поетичної творчості, ми беремо на себе привіємність подати на суд українському громадянству цю збірку його ліричних поезій та поетичних перспектив.

Д. Загул народився р. 1890 в Вижницькім повіті Буковинського Підгір'я.

Видавництво „Час“.

ДРУКАРНЯ Т-ВА „ЧАС“ У КИЇВІ.

1918.

ſipuka

„Die menschliche Seele,
Wie gleicht sie dem Wasser“.
Goethe.

Пісня—то мрія про щастя майбутнє,

Полумінь перших огнів,—

Перше кохання во-вік незабутнє,—

Пісня—то щастя зрадливе, облуднє,

Повне привабливих снів.

Пісня—то голос страждання безмірного,

Першого смутку туман,—

Пісня—то стогін зітхання вечірнього,

Серця безсилого, серця покірного

Біль незагоєних ран.

Пісня—то спомини щастя колишнього.

Згадка надій і весни,

Відгомін серця сумного, невтішного,

Що серед галасу й ревому грішного

Снить незабутній сни.

□ □ □

З глибин руїни і пустелі,
З долини смутку і плачу,
В краї надзоряні, веселі
На крилах пісень і я лечу.

Думками лину над землею.
Мені так тісно на землі!
А разом з піснею моєю
Летять у вирій журавлі.

Іх крик бентежить мою душу,
Та з ними враз не закричу!
Ще вище вилетіти мушу
Від журавлиногого плачу.

Лечу на соняшнім промінню,
А в серці запал молодий.
І недотепному квилінню
Не дам я вирватись з грудий.

□ □ □

На арфі господній колись увірвалася
Найтоньша, найкраща струна.

І так до сьогодня та арфа зосталася
Без радісних згуків, сумна.

І в нашому серці єсть арфа розбитая,
І в серці чогось не стає.
пісенька кожда журбою вповитая
Ще більше жалю додає.

□ □ □

Багато акордів на струнах моїх,

Душа їм і ліку не знає,

Життя повнозвучно торкається їх

І згуки пісень викликає.

Ловлю невловимі хвилини життя,

Лечу за святою красою,

Пісні переливні—ті діти чуття—

Посію до сонця росою.

Пряду павутинки, тонісенький льон

Я тчу і мережаю ткані.

Життя повнозвучне перейде, як сон,

Зістануться співи весняні.

Гори, сподівайся і в нічку, і в день!

О, серце, будь сміливим, гордим!

І виспівай душу потоком пісень

І вмри за останнім акордом!

□ □ □

Гей, на гори! гей на скелі!

Віє вітер з гір.

Киньмо доли невеселі,

киньмо край зневір!

Серед мертвої пустелі

непривітні дні.

Киньмо заспані оселі

на сумній землі!

На небесній ясній стелі

міріяди зір.

Там заграють нам веселі

струни дивних лір.

Нас чекають ніжні трелі,

радісні пісні.

Годі, годі з підземеллі

сьози лить рясні!

Хто не хоче—зоставайся

між мерців і трун!

Хто ще дужий—не здавайся!

Слухай віщих струн!

Не давайте відлітати
золотим часам!
Не давайте пропадати
молодим серцям!
Хай летять безповоротні,
безпросвітні дні!
Хай лежать в німій безодні
співи жалібні
Перейшли, прогуркотіли
бліскавки небес.
Ми так близько долетіли
до нових чудес!

□ □ □

Слова недоговорені, приборкані пісні,
Летіть в краї надзоряні, як пташки голосні!...
І мрії недомріяні в буденщині життя,
ами неопірені, летіть без вороття!

З грудей моїх, як з кліточки, пускаю вас у світ,
До листячка, до квіточки, з росою припадіть!
снами сподіваннячка, що снилися давно,
Летіть, мої зітханнячка, як пташки крізь вікно!

□ □ □

Як душа до душі заговоре
Про далекий і страчений рай,
То здрігаються скелі і гори,
І змовкає журливий ручай.

Вони знають той смуток душевний,
Що в піснях виливають серця,
Вони чують той голос таємний,
Що шепоче до серця слівця.

І того так здрігаються гори
І того затихає ручай:---
Їм знайоме всесвітнє горе
І за згубленим раєм одчай.

□ □ □

Ніччу в полі, на просторі
я зітхаю до зірниць...

Розгадайте, вічні зорі,
таємницю таємниць:

Перед вами розгорнули
небеса свої знаки,
Ви ще щастя не забули,—
де лежать його стежки?

Роз'ясніть, таємні зорі,
тайну чорних наших днів,
Чом в несказаному горі
Божий світ закам'янів?

Нашо, нашо нас созадала
Всемогучого рука,
Коли долі нам не дала,
тільки слабість до гріха?

Доки будемо блукати
серед темряви і тьми?
Роскажіть! вам легше знати,
все, чого не знаєм ми.

Ніччу в полі, на просторі
припадаю до землі...
Не говорять ясні зорі,
вічно ясні, та німі.

Я даремно жду хоч слова,
в небо дарма я кричу.

І стиха моя розмова
серед зойку і плачу.

□ □ □

Будьмо, як літом зорі вечірні,
Мрійні і тихі в сяйві німім!
Всім заповітам предківським вірні,
Тайни великі в серці хранім!

В нашому серці дзеркало раю,
Відблиски неба, вічна краса.
Там заховали вічність безкраю,
Ясні та тихі нам небеса.

В серці без ліку тайн нерозгадних,
Сил непропащих, вічних чудес...
Хай нам до віку в зорях принадних
Світить найкращий образ небес.

□ □ □

Я не знаю, де то було,—може снилося мені,
Тільки серце не забуло про колишні, кращі дні.
Десь в країні невідомій в щасті, в радощах я жив,
І з журбою не знайомий, я не плакав, не тужив.

Там я мав криштал'ну душу, як дзвіночок голосну,
А тепер тужити мушу, без зітхання не засну...
Може щастя і не було, тільки снилося мені...
Серце! чом ти не забуло про колишні, кращі дні!

Як на серці літо, а в душі весна,
Єсть і в мене пісня, пісня голосна.
Соняшне проміння, дощики рясні
В серці залишили радісні пісні.

Як на серці осінь, а в душі зіма,
Серце так голосить, а пісень нема.
Дощики осінні тай сніги рясні
В серці придушили радісні пісні.

□ □ □

Десь високо над землею носить доля наше щастя,
Та ніколи нам не вдається опинитись там.
Ми споріднені з землею, розрослися в ній корінням,
Ми лиш котимось камінням .. Не злетіти нам!

Десь за тридев'ятим морем, тридев'ятою горою,
Під заклятою скалою спить крилатий змій.
Як потвору ту поборем, то розлучимося з горем,
Наше щастя метеором спалахне, як стій.

Як би крила в нас орлині, як би очі соколині,
Того змія в цій хвилині ми знайшли би там...
Та даремно: ми безсилі, ми глухі, сліпі, безкрилі,
Свого щастя й до могили не здобути нам!...

□ □ □

Не вERTAЮТЬСЯ ріки до потоків верхів'я.

Вже не верне во віки, що вже раз пережив я.

Що вже раз пережито, що вже раз перебуто,

Порохами прикрито, хоч не все позабуто.

Тільки згадка єдина, ніби хрест на могилі,

А душа домовина, тай зітхання без силі.

Що вже раз розірветься, не злучити ніколи,

А душі доведеться забувати поволі.

□ □ □

Серед маленького озерця

На хвилях місяць зяснів.

Я вірю в казку, казку серця;

Я вірю мріям власних снів.

Зашелестіло мрійне листя

Під ніжним подихом вітрів.

Я вірю в щастя, в те, що сниться

Під тихим шелестом листків.

□ □ □

Не гудуть похоронні дзвони,
Із кадильниць не куриться дим:
Я справляю в душі похороны
Сподіванням і снам золотим.

Прощавай, моя весно прекрасна!
Прощавайте, надії мої!
Вас зірвала зіма передчасна,
Що заморозила серце мені.

Без ридання, зітхань, голосіння
Поховав свою чисту любов,—
Домовиною нічка осіння,
Чорне небо—жалоби покров.

Дрібних сліз проливати не треба—
Не помогутъ безсилі плачі!
Замість мене з осіннього неба
Заривають холодні дощі.

□ □ □

Тихше, серце мое! Хай остання хвилинка кохання
Пролетить, прошумить непомітно!

Хай остання пісня-зітхання

Згомонить і пропаде безслідно!...

Тихше, серце мое!

Тихше, серце мое!—То не смерть, то не смерть на-
близилась,

Лиш розбились мої сподівання.

Казка-щастя так гарно скінчилась

І проспівана пісня остання...

Тихше, серце мое!

Тихше, серце мое!—То розбилась найкраща надія

І розсіялось світло химерне...

Вже ніяка рожевая мрія

Пережитого більше не верне...

Тихше, серце мое!...

□ □ □

„Die Leidenschaft flieht,
Die Liebe musz bleiben.“

Schiller.

„Improbe Amor, quid non
Mortalia pectora cogis!“

Ovidius.

Державна
бібліотека України

*Голубонько мила, не сердъся,
Читаячи скарги мої,
Бо кождий удар моого серця
Про тебе говорить мені,*

*Тобою живе моя пісня,—
Ти кожної пісеньки ткань.*

*Голубонько мила, не смійся
З моїх нерозумних зітхань!*

*O, як би ти тільки кохала,
То ти не сміяла б ся, ні!
А вкупі зі мною зітхала,
Читаячи скарги мої.*

*Голубонько мила, не сердъся,
Що тужно по струнах я бью;
Ті струни тужливого серця
Виспівують тугу мою.*

□ □ □

„Я люблю ..”—моє серце так б'ється,
Я люблю його радісний стук.
І з грудей моїх пісенька рветься,
Пісня щастя і скарги і мук.

Мов дрібненький листочек трепітки,
Ти в гарячих обіймах тремтиш,
Наче листя рожевої квітки,
Від моїх поцілунків гориш.

Я люблю ті пориви любовні,
Що від них аж горить голова,
Ті придушені, пристрасті повні,
Ледве чутні, нескладні слова.

Я люблю ті усмішки гріховні
І тремтіння білесеньких рук,
Почування в душі невимовні,
Повні щастя і жаху і мук.

□ □ □

Ти чудова, як вечір весною,
Ти чарівна, як нічка в маю,—
О, з якою гіркою журбою
Я дивлюся на вроду твою!

Як вечірня зоря над горою,
Так твій погляд веселий горить,—
Я багато хотів би з тобою,
Про любов, про печаль говорить.

Наче сонечка захід румяний,
Твої щічки принадні горять...
Я тобою, красо моя, п'яний
І ні слова не можу сказать.

Як вечірня імла за рікою,
Вьються коси роскішні твої,—
Нерозгадним жалем і журбою
Оповила ти душу мені.

□ □ □

Мене твій погляд ловить
З під тих шовкових вій,
І чистим сріблом дзвонить
Веселий голос твій.

Твій голос, ніжний голос
Въялить мене що-дня.
Від нього, мов той колос,
Хилюсь до тебе я.

Від погляду одного
Я таю, мов той віск,
А ти—холодна скеля,
Бездушний обеліск.

□ □ □

Як злетить туман вечірній
На рожевих крилах мрій,
Я молю в журбі безмірній:
О, прийди, мій друже вірний,
Холод серця розігрій!

Як розгорне нічка темна
Покривало чорних крил,
Гне журба мене даремна,--
Доки згасне ніч таємна,
Я паду, як труп без сил.
Ой, чому-ж бо не прийдеш ти?
Не розважиш смуток мій...
Де ж ти, друже вірний, де-ж ти?
Слізоньки свої до решти
Я пролив в журбі німій.

□ □ □

Де взяти слів таких жагучих,
Таких нечуваних проклять?
І біль тих ран моїх пекучих
В слова співучі переллять.

Що-дня, що вечора, що-ранку
Зітхає серце те слабе,
І хоч квилить без перестанку,
Не може зрушити тебе.

Моя душа—то ангел раю,
Упавший херувим.
Чужим між рідними блукаю,
Даремно щастя тут шукаю...
Не тут, не тут мій дім!

За недосяжною красою
Блукаю серцем скрізь;
Що-дня вмиваюся сльозою,
А смутку, смутку не загою
Росою власних сліз.

□ □ □

Вечірньою годиною за mrією огнистою
Душа моя, окрилена, здіймається, летить
За білою хмариною, хмаринкою вовнистою,
Що крилами незримими прорізує блакить.

Хмаринка вже до обрію рожевого долинула
І крильця позолочені розтанули в імлі.
В годиноньку недобрую душа моя покинула
Доріжки протолочені до щастя на землі.

З вечірніми росинками, сльозинками прозорими,
На землю безпросвітнюю душа моя паде,
І скаржиться на доленьку і в небо б'є докорами,
Що щастя заповітного не бачила ніде.

□ □ □

Як не віриш пісні цій, Мадонна,
Що говорить про любов мою,
Хай роскаже ніченька бездонна,:
Через кого мучусь і не сплю.

Хай роскаже підушка холодна,
Що до ранку мокрою стає,
Коли пісня виплакать не годна,
Все, що серце здавлює мое.

□ □ □

Вода невгомонно бушує,
До берега хвилями б'є,
Ой, щось невеселе віщує
Засмучене серце мое.

Причулось, що ти, моя мила,
Мені щось шептала з води,—
Здавалось, що ти говорила:
„Мій хлопче, даремно не жди!“

□ □ □

Із буйнесеньким вітром в погоні

Я до милої ввечері біг,—

Мов несли мене бистрій коні,

Під собою не чуючи ніг.

Мое серце, як лист, затремтіло,

Як в садочку побачив її,—

А вона невесела сиділа

І не глянула в вічі мені.

Лиш головку склонила в долоні,

Похилилась, як в лузі, лоза,

Задріжали устόнька червоні,

А по личку скотилася слюза.

□ □ □

І знов ти не прийшла. Я ждав тебе даремно,—

І пусто так і темно в засмученій душі.

Так тисне тишина,— і серце смутки давлять,

І серце так крівавлять, крівавлять, як ножі.

В самотності німій я день-у-день зітхаю,

І все тебе чекаю, бо горя не знесу!..

Минають дні мої... Прийди! Я виглядаю...

Я жду тебе, як раю, я гину без часу.

□ □ □

Мов та лілія ніжна і біла,
Що росте на зеркальній воді,
Так і ти в моїм серці зацвіла,
Пелюстки розгорнула бліді.

Нахилила маленьку головку
І до серця шепочеш: люблю...
І листками мягенького шовку
Оповила ти душу мою.

Я з кохання і сохну і млію,
Та ніколи його не згашу,
Бо в душі я твій образ лелію,
Мов лілею ту в серці ношу.

□ □ □

Мрії зеліяні, сни перемріяні
Довго я в серці складав,
Сльози колишнії, ночі невтішнії
Я на пісні перелляв.

В них поскладалося все, що кохалося,
Все, що прожито колись.
Згуки їх носяться, з серця так просяться,
Рвуться у далеч кудись.
З вітром розвійтесь, росами сійтесь,
Линьте по рідній землі!
З хмарами грайтесь, в сонці купайтесь,
Співи весняні мої!

Не ходи, моя квітко, в садочок,
Де пахучі троянди цвітуть!
Не зривай там весняних квіточок
І троянд не пришиплюй на грудь,
Бо на грудях вони помарніють
Без проміннів, тепла і роси ..
І дрібні пелюстки почорніють
І не стане святої краси.

Не ходи, моя мила, в садочок
Під листочки росквітлих вишень!
Я сплету тобі, квітко, віночок
З невеселих любовних пісень.
А вони не загинуть ніколи,
Не змарніють без сонця листи,
А між ними і ти, моя доле,
Будеш вічно чарівно цвісти.

□ □ □

Так солодко, та... коротко
Цвів май для нас обох,
Так мало, моє золотко,
Кохались ми у-двох.

Лиш раз поцілувалися,
Однісінський разок...
І ждали,—не діждалися
Нездійснених казок.

І знову ми розлучені,
Далекі тай чужі...
А спогади засмучені
Зісталися в душі.

І більше нічогісінько
На серця глибині,
Лиш пісенька однісінька
Зісталася мені.

□ □ □

Ти приходиш до мене що-ночі
В ту хвилину, як міцно я сплю,
Зазираєш в заплакані очі
І шепочеш: Не плач... Я люблю!..

Я слова твої чую душою
І крізь сон усміхаюсь тобі,
Твої очі горять надо мною
В невимовній, глибокій журбі.

Ти жагуче мене обнімаєш,
В тих обіймах я млію ввісні,
Поцілунками душу виймаєш,
Вириваєш ти серце мені.

Відкриваю заплакані очі...
Навкруги--порожнеча німа.
В тишині таємничої ночі
Мого щастя нема. як нема...

Я спітав, чи ти кохала,
Чи пізнала вже любов?—
Чи що вечора зітхала
Після зустрічів, розмов?

Ти на жовтому пісочку
Пишеш пальчиком: люблю...

Змис хвиля по часочку
Першу відповідь твою.

А моя любов не перша...

Але все забуду я,
На скрижалах свого серця
Я вписав твоє ім'я.

□ □ □

Багато пісень проспівав я, чекаючи
Твоїх поцілунків і слів,—
Без тебе зітхаючи, тебе виглядаючи,
Так бився з журбою мій спів.

О, як би ти знала маленьку крихіточку
Моїх невтішних страждань,
О, як би ти знала, чого, моя квіточко,
В піснях так багато зітхань!

О, як би ти знала, як нічкою темною
Сумне мое серце квилить!

Я муку таємную слізою даремною
Ніколи не в силі залить.

Спитай, моя доле, цю книгу читаючи,
Чого в ній так плачуть пісні?
Без тебе зітхаючи, тебе виглядаючи,
Я виплакав сліззи свої.

□ □ □

З підсіпра

Як заблимає лампадка перед образом німим,
Воскресає давня згадка в серці змушенім моїм.
Як мене старенъка ненька вчила перших
молитов,

То лампадонъка маленька червоніла, ніби кров.

Вже давно не виливалась скарга Богові німа,
Всі слова позабувають,—неньки в світі вже
нема.

Тільки спомин серце ловить в час вечірньої
тиши.

Хтось молитву тиху мовить в біdnій, зму-
ченій душі.

□ □ □

Коли на долоню наклоню чоло,
То все привиждається рідне село.
І стежечка кожда і кождий куточок,
Хатинка старенька і темний садочок,
Де серце, не знаючи злиднів, жилò.

Он там моє щастя безжурне цвіло,—
Над чистим потоком вільшина скилилась,
Самітня смерічка на лан задивилась;
Під нею веселе бурлить джерело...
Лиш там, тільки там моє щастя було.

□ □ □

Зеленими листками шумлять старі ліси,
Десь линуть над вершками таємні голоси.
Вітри лісам шепочуть казки зелених гір,
Тихесенько бренькочуть на струнах срібних лір.

Я в смутку та в задумі блукаю по гаю,
В тім шелесті тай шумі слова чиїсь ловлю.
Хтось тужить за красою, зітхає по весні,
І срібною росою падуть слізки рясні.

Колишуться смереки, гойдається сосна,
Про щастя недалеке говорить їм весна.

В дзеркалі Черемшу скелі високій
Ломлються, кришуться, б'ються.
Хвилі нестримнії річки глибокої
З гордощів скель тих сміються.

З-малечку ріс я над хвилями смілими,
Хвилям подібний зробився...
Образ реального з вічними цілями
В серці в кусочки розбився.

□ □ □

Далеко від рідного краю,
На лоні розлогих степів
Злітає у далеч безкраю
Журбою окрілений спів.

Як пташка за літом у вирій,
Летять і кигочуть пісні
І хочуть в розмовоньці ширій
Розвіяти смутки свої.

До тебе, моя Верховино,
Зелене підгірря мое—
Я їх посилаю що-днини,
Як сумно на серці стає.

□ □ □

По-над нами край надземний.
височінь небес...
Серце прагне в рай таємний
вічних тайн, чудес.
Я би злинув в безконечність,
як би крила мав.
Я би стримав бистротечність
світових забав.
Я пізнав би, де границя
золотим світам;
Може щастя, що нам сниться,
я зустрів би там.
Все пізнати, розвязати,
зрозуміти вщерть,
Все в піснях переказати,—
а за тим—хай смерть!

□ □ □

Розіслалась далека дорога
В непривітну чужину мені...
Прошавай, моя хатко убога!
Прошавайте, достатки мої!

Я не знаю, коли ще побачу,
Як сьогодня покину я вас.
Та дрібними слізами заплачу
На чужині за вами не раз.

□ □ □

Під вечір жагучого травня,
Лиш вийду в цвітучий садок,
Вчувається пісенька давня
Мені серед пишних квіток.

В садочку під вечір у маї
Її ти співала мені...
Вже травень четвертий минає,
А я не забув ще її.

І кожде малесеньке слово
У спогадах серця встає,
І серце кровавиться знову
І в груди без памяти б'є.

□ □ □

Коли серце скине крижану окову.
І присняться знову золотій сни,
Я вас бачу знову, я вас бачу знову,
Першої любови проблиски ясні.

Коли серце вчує знов якусь обнову,
Розквітають в ньому квіти запашні,
Я вас чую знову, я вас чую знову,
Першої любови мрійній пісні.

□ □ □

Заспокійся, засни, моє серце сумне,
І забудь про колишнє поволі...

Золотої весни невловимії сни
Вже не вернуться більше ніколи.

Коли в тебе що-дня погасають огні,
То чого ти так б'єшся трівожно?
Промінь щастя лиш раз усміхнувся мені...
Мені більше і ждати не можна.

Розвернулася скрізь лиш самотність німа
І могильний, задумливий спокій.
Ні зітхання, ні сліз, ні поривів нема...
Тільки смуток, той смуток глибокий.

У вишневім саду вже пожовкли листки,
Опадає принада остання...
Про минулу весну давніх снів не буди!
Не трівож мене словом кохання!

□ □ □

Ти звідки, пісенько весела,
До мене пташкою прийшла?
— Перелітала рідні села,
Твоє коханнячко знайшла.

А що там, пісенько, чувати?

Що діє дівчина моя?

— Переказала привітати

Тебе лебідонька твоя.—

А як без мене проживає?

Чи дуже журиється вона?

— В пісні журбу переливає

Тебе чекаючи що-дня.—

А може гарний подарунчик

Передала вона мені?

— Один гарячий поцілунчик

Тобі в далекій стороні.

□ □ □

Я хотів би бути пісенькою тою,

Що її співає дівчина моя,

Я би був для неї мрійною такою,

Як веселі трелі пісні солов'я.

Я хотів би бути квітонькою тою,

Що цвіте весною в неї під вікном,

Щоб вона вквітчалась хоч разочок мною,—

Я на грудях в неї слав би мрійним сном.

Я хотів би бути мушечкою тою,

Що в ії покою весело бренить,

Я би їй признався, що таке зі мною,

Що мене так нудить, що мене болить.

□ □ □

Забудь, що серце пережило,
Ті сни, що снилися колись!
Минуле спогад залишило,
Само-ж розвіялось кудись.

Хай вічним порохом припаде,
Що вже не вернеться во-вік!
Навіщо знову викликати
Пісні проспівані торік?

Забудь, що серце пережило,
Забудь, що марилося колись!
Щоб серце знов не затужило,
І сльози вдруге не лились!

□ □ □

Куди так пильно, куди так скоро
Летиш, байдужа, маленька пташко?
Тобі так вільно, тобі просторо,
Мені-ж так дуже, так дуже важко...

Мої надії, що я леліяв,
Згорнули хутко свої крилятка,
Колишні мрії я сам розвіяв,
І повна смутку весняна згадка.

Ви кажете, що плакати не треба,
Бо що дають заплакані пісні?—
Чого ж що-осени з захмареного неба
Так сиплються ті дошки рясні?

Ви кажете, що вам не до-вподоби
Моїх пісень тужливі голоси.
Але ви знаєте: багато єсть оздоби
В краплиночках вечірньої роси.

三

Хто вам про смуток мій сказав,
осінні небеса?
І хто вам, хто вам показав,
Як сіється тих сліз гарячих
перлистая роса
З очей заплаканих, незрячих?

Хто вам мій голос передав,
вітри ревучі?

Хто росповів, як я ридав,
І як неслись мої зітхання,
слова плакучі,
Як пісня лебедя остання?

□ □ □

Як затихнуть на серці печалі,
Як замовкнуть примари мої,
Розгортуються яснії далі
Наді мною в святій вишині.

І здається, що з мене сміються
Лазурові простори небес,
А легенькі хмаринки несуться
Десь далеко, до царства чудес.

І захоплене небом блакитним
Забувається серце мое,
І таким недотепним і блідним
Мое горе безмежне стає.

□ □ □

Ж о л о ж и й к и.

Як деколи здрімається, то сниться Підгірря,
І думонька вертається на рідне подвірря.
Там ненечка старесенька засмучена ходить,
Що вечора, ріднесенька, як пташка заводить.
Сльозинками дрібненькими подвіррячко росить,
На серденьку тяженькое каміннячко носить.
Що вечора вбивається, сестричка Катруся,
І в матінки питаеться, чи я ще вернуся.
Давно мені змережана сорочечка біла,
За сволоком залежана сопілочка мила.
А братчик мій прочитує що-свята папері--
Про мене він роспитує і спить без вечері.
Я з рідними розлучений, заплакані очі,
Від досвіта засмучений до темної ночі.
А пісенька, як пташечки легесеньке пірря
Летить собі до хаточки на рідне Підгірря.

Покотилися по заріночку
Та бистресенькі хвилі,
Зажурилися, мій легіничку,
Твої сестроньки милі
„Хто ж то буде нам на сопілочку
Коло кичері грати?
А хто ж буде там у неділечку
Нас увечері ждати?“
Розіслалися полониною
Та біленські тумани,
Ой зісталася сиротиною
Твоя дівчина в мами.

□ □ □

Ой полиньте, мої думи, на зелені гори!
Задзвоніть, тремтючі струни, зашуміть як море!
Розлетіться по Бескиді на шовкові квіти,
Покотіться по рокиті, як слова трембіти!
Привітайте темні бори, жалібні ялиці,
Поклоніться Чорногорі, сніговій цариці.
Над рікою зупиніться, що пливе до Прута.
І в хатинку подивіться, де недоля лута.
А як тамки вас пізнають мої сестри милі,
Білі ручки заломають і впадуть безсилі.

□ □ □

З Ім'ям

„Я не знаю мудrosti, нi величних слiв,
Тiльки перебiжностi я вкладаю в спiв.
В кождiй перебiжностi бачу я свiти,
Повнi непостiйної, райської краси.
Не клянiть. ви мудрiї, пiсеньку мою!
Я ж бо тiльки хмаронька з вiдблеском огню.
Я ж бо тiльки хмаронька,— бачите, пливу,
Кличу тiльки мрiйникiв. казкою живу.

Бальмонт.

Запитався я в вільного вітру:
Що робити, щоб стати молодим?
Відповів мені граючи вітер:
Будь легеньким, як вітер, як дим.

Я спитався в могутнього моря:
В чім святі заповіти життя?
Відповіло співаючи море:
Будь співочим і смілим, як я.

Я спитався в високого сонця:
Як ясніш спалахнуть од зорі?
Ні слівця не відмовило сонце,
А душа моя вчула: гори!

□ □ □

...О, моя ластівко, люба дитинонько,
В світі холоднім ми разом одні...
Втіху і горе між себе поділимо.
Тільки склонися на груди мені,
Ми не розійдемось, ми вже не змінимось,
В купонці будемо ночі і дні,
В купі з тобою навік заспокоїмось.
Спи, моя втіха, засни!

□ □ □

Над безоднєю моря нагнулася скеля з гори,
А під нею що-дня б'ються хвилі нестримні юрбою,
Гріє спека каміння й і цілують вітри,
Але вічно німус вона, оповита журбою.

Білосніжна хмаринка майнє і ростане на ній,
Прощебече над нею пташин пролітаюча зграя,
Замигоче, засяє за морем зоря золотая,
І зажевріє небо вгорі міріядами синіх огнів.

Та не чус, не бачить вона і не гляне до неба,
А як хвилі сильніше напрутъ, що аж море зітхне,
Мов шепоче вона, ледві чутно: „Не треба... не треба...“
„Придушіть хвилювання своє... Не будіть ви мене...“

□ □ □

ПРИМАРИ.

Шелест листя, шум лісів,
Плюскіт хвилі на ріці,
Рокіт радісних вітрів,
Місяць з смутком на лиці.

Як колись, передо мною,
Над річною глибиною
Німфи в ніжному таночку обнялись,
Переплелись,
Бризнути шумом, розійдуться,
То сильніше обнімуться,
Поринають,
Виринають
На воді,—то вверх, то вниз.
Шепче листя кучеряве,
Шепчути трави про забави
Блідно ніжних,
Біло-сніжних
Дочок хвиль на ріці тій.
А до них з висот небесних
Опустився ельф чудесний
По тонесенькім промінні,
Як по нитці золотій.

Вище правди на землі,
Спокусніше від гріха
Це життя в прозорій млі,
Ясна ніченька така.

В СТОЛИЦІ.

Свіжий запах пахучого сіна
про далекі згадав мені дні.

Раз назавжди минуле дитинство
привижався знову мені.

Ті часи у душі воскресають,
коли світ я так широко кохав,
Коли я ще не був чоловіком,
коли в серці до Бога зітхав.

Приснилися рідні луги,
І пісня женця голосна,
Зеленого сіна стоги
І втіха, і сміх без кінця.
Липневої днини краса,
Липневої нічки зірки,
Як сяли в горі небеса,
А в серці надії-думки.

Протяжні напіви стрекіз,
Задуманий плюскіт ріки,
І шелести листя беріз,
Північні в імлі світляки.
І все, що в моїй стороні,
На хвильку до мене дійшло
Розбуркати в серці на дні
Тужливих пісень джерело.

І навіщо розбитою груддю
я едижаю живий аромат,
І пригадую луки розлогі
і забутий, занедбаний сад?
Свіжий запах пахучого сіна,
він печає мене гірше огня,
Він згадав мені в ніч невеселу
про колишній радощі дня.

□ □ □

Все вже втомило мене.
Смерте, ти люба мені!
Хутко вже нічка мине.
Сутінки бліднуть нічні!
Смерте, приборкай мене.

В паюсах трав по весні,
В чистій, досвітній імлі
Дуб зашепоче сосні
І припадуть до землі
Сумно дзвіночки лісні.

Вічности вістник майнє,
Десь джерело зашумить,
Десь забренить голосне...
В цю зачаровану мить,
Смерте, приборкай мене.

□ □ □

Пташечко маленька, пташечко в гаю!
Що мені співаєш? Правду, чи брехню?
„Я співаю, зрадний, правду, не брехню:
Про страждання й щастя, про любов мою.
Пташечко маленька, що в ній знаєш ти?
Я великий, дужий, як мої думки.
„Серце, хоч маленьке, любить, як твоє,
Що тобі цю правду знати не дає?“
Пташечко маленька, але ж більший я!
О, співай, співай лиш, пташечко моя!

□ □ □

СКАНДИНАВСЬКА ПІСНЯ.

Гірний король по чужині блукав.
— Сумно в чужій стороні.
Дівчину-кralю по світі шукав....
— Вже не побачу її.
Вглядів хатинку на мшистій горі....
— Сумно в чужій стороні.
Кірстен дівчатко стоїть на дворі....
— Вже не побачу її.
Він нареченою кличе її.
— Сумно в чужій стороні.

Він їй дарує намиста свої....

— Вже не побачу її.

Дав їй обручку, за ручку стиснув.

— Сумно в чужій стороні.

Кірстен-дівчатко в свій палац замкнув....

— Вже не побачу її.

Роки проходять, п'ять літ пронеслось.

— Сумно в чужій стороні.

Бідній чимало ридать довелось....

— Вже не побачу її.

Девять і десять пролинуло літ.

— Сумно в чужій стороні.

Кірстен забула про соняшний світ....

— Вже не побачу її.

Є десь утіха, квітки і весна.

— Сумно в чужій стороні.

Кірстен нудьгує, в тумані смутна....

— Вже не побачу її...

□ □ □

Т И Р С А.

Мов той привид умираючий,

Сумно тирса нахиляється,

В небі місяць догораючий

В білу хмарку вповивається.

Блудяль тіні невеселії
По просторові півсонному
І шепочуть щось хвилевії
Вітеркові невгомонному.

Миготіння їх невтішнеє
Поринає за туманами,
Все минуле, все колишнєє
Виринає за курганами.

Місяць в хмарку закривається,
Місяць меркне догораючий,
Тирса тихо коливається,
Ніби привид умираючий.

□ □ □

Ні, я не можу заснути, не бажать і смиритись,
В серці неспокій росте та росте!
Вітер свавільний чи може кому покоритись?
Вічно-ж горить сяйво зір золоте.
Ні, я не хочу спокою, не хочу дрімання.
А коли щастя немає мені,
В море розпуки, в ту чорну безодню страждання
Кинусь і згину на дні.

□ □ □

ЧОВЕН УТОМИ.

Вечір. Море. Подих вітру.

І величній виклик хвиль.

Близько буря. В беріг б'ється

Чорний човен без вітрил.

Чорний човен чарів щастя

Не зазнав серед тривог.

Кинув беріг, з вихром б'ється,

Чи не знайде снів чертог?..

Лине морем необорим,

Піддається волі хвиль,

Місяць сумно поглядає.

Човен втомлений без сил.

Вмер і вечір. Ніч чорніє.

Стогне море, тьма росте.

Тоне в ній човен утоми.

В вод безодню буря б'є.

□ □ □

Горить і тускне свічка і знов горить ясніш,
А промінь днів колишніх не розгориться більш.
Гори-ж і розгоряйся за днів своїх ясних.
Сильніш, повніш торкайся струн серця голосних!
Щоб було що згадати на старости життя,
Бо дням твоїм минулим не буде вороття,
Ні мріям, ні поривам, змаганням молодим,
Безтямним та чарівним, безтямним та святим.

□ □ □

ГОЛОС ПРИБОЮ.

Глухий, сердитий шум
В розбурканому морі.
О, скільки в небі дум!
Як б'ються хмари в горі.

Про що шумить глибінь?

Чого так довго стогне?

Чию там видко тінь?

І хто там в морі тоне?

Гремить морський прибій,
Біжать буруни морем:—
Ми йдем, ми йдем на бій
І землю ми поборем!

Розкинем береги,

І все заллєм водою!

Почуйте нас, луги!

Наш крик грозить бідою.

Ми все заллєм, візьмем,
В безодню проковтнемо,
Юрбою хвиль плюснем,
До ясних зір дійдемо.

„Шуми, греми, прибій“ —

Хтось голосно рече.

Ідем, ідем на бій!

„На бій!“ —луна гуркоче

Відходить світлий май. Мій небосхил темніє.
П'ять літ перелетить,—мине тридцятий рік.
Замовкнуть соловьї і холодом повіс,
Весняних днів моїх погасне світ навік.
На чергу стануть дні даремного блукання,
Дні туги і журби, сумнівів, боротьби;
Коли зanіє грудь під каменем страждання,
Пізнаю й я тягар недолі і журби.
Що дастъ мені життя? Яка там жде відрада?
Кохання може дастъ? і щастя дастъ?—О, ні!
Обітниці його: брехня, омана, зрада...
Одну тернисту путь покаже лиш мені.
На тім шляху не раз я може падать стану,
Я втрачу всіх друзів, так любих, дорогих...
А що страшніше ще,—бо може перестану
Я вірить в честь свою і в правду слів своїх.
Нехай! А я вперед прямую без вагання!
В жагучий день і в ніч, і в холод, і в грозу.
Я хочу полегшить хоч би одно страждання,
Я хочу осушить хоч би одну слозу.

□ □ □

Мені мариться море та небо глибоке.
Та безмежна журба, без кінця далечінь,
Мерехтіння зірок, Іх тремтіння стооке.
Догораючих хмарок німуюча тінь.
Ледве чутне зітхання трави почорнілої,
Шелест рідних лісів, і ставочок малий,
А над озером пісня лебідоньки білої,
Ніби серця несміливий стогін сумний.

□ □ □

БОЛОТО.

Жебрацьке життя, без бурь, без почування,
Без звуків, без вогню, холодна напівтьма,
Ні крику розпачу, ні тихого зітхання,
Ні ясний день, ні ніч німа.
Тумани, сутінки. Серед блідого сяйва
Змішались зариси і барви, і складки,
І в царстві мергвого безсилого мовчання
Лиш пашуть злом отруєні квітки.
Та жаби чорні, виродки намулу,
Вилазять деколи з брудних і сонних вод
І ніби з радощів, що все в багні втонуло,
Ведуть зловістий хоровод.

□ □ □

ЗАГИБЕЛЬ.

Тремтів перед грізою бурею сад,
Сильніше полився з квіток аромат.
Гадюками віти сучками сплелись;
І блискавки в хмарах, мов змії, звились.

Мов регіт стоустий, громовий каскад

Прибив, заглушив зачарований сад.

Скрутились, закрились квіток пелюстки.

На вітах дрібненько забились листки.

Заграв, заскакав, мов навіжений, град,

І, нагло на смерть переляканий, сад.

З вітрами обнятись, зіллятись хотів...

Загинув, не встигнув напитись дощів.

□ □ □

Над морем ніччу, над морем ніччу.

Пісок хрускоче. І тьма і жах.

О, як боляче над морем ніччу,

Що є десь щастя. Далекий шлях.

Я бачу зорі. Одна так сяє,

Ясніше, ніжніше од всіх зірок,

До неї серце моє зітхає,—

Вона ж далеко. Не бути вдвох!

я вміраю над морем ніччу.

І щось так тягне пісок до дна.

Над морем ніччу, над морем ніччу

Мене полюбити лиш смерть одна.

□ □ □

КОМИШ.

Над сонним болотом в північній тиші,

Нечутно шепочуть, тримтять комиші.

Про віщо шепочуть, про що шелестять,

І що то за очі між ними блища?

На мить замигочуть і згинуть у тьмі,

І знову затліють, мов блудні огні.

Що-ночи в тиші комиші шелестять,

В них жаби домують, гадюки сичать.

В болоті кріаве проміння вміра:

То місяць червоний в намул зазира.

І вохкість десь лізе і гниллю несе.

Болото привабить, затисне, зассе.

„Кого і навіщо?“ — питає комиш.

„Чого ти між нами огнями гориш?“

А місяць журливий не знає, мовчить.

І хоче ще нижче обличча вмочить.

Неначе останні зітхання душі,—

Так тужно шепочуть вночі комиші.

В пустелі безмежного моря
Я острів блакитний зустрів,
Де арфа незрима, де з горя
Рокоче і плаче прилив.

Стоїть там занедбана вілла,
А в ній, ніби з казкових снів,
Ворожить бабуся сибілла
При світлі зрадливих огнів.

Хто стане на сходи камінні
І впаде ворожці до ніг,
Побачить засмучені тіні
Померших знайомих своїх.

І хто при укліні помітить,
Як журно палають огні,
Той поглядом краще засвітить
Й згадає минулі дні.

Жадібним впливаючись зором
В безтільній зариси їх,
Піддається безгучним докорам,
Чутнішим громів голосних.

Він зойкне і кинеться тужно
Туди, де була колись путь, ...
А тіні перейдуть байдужно,
Обняти себе не дадуть.

ТРІОЛЄТИ.

Твоя невинна соромливість --
В землі заритий водоспад,
Дрімає в ній кохання щирість.
Твоя невинна соромливість,
Далеких блискавиць гнівливість,
Свіженьких квітів аромат.
Твоя невинна соромливість—
Дрімучих пристрастів каскад.

Над нами ще німус вічність,

Для нас горять її огні.

Кохання щастя і величність.

І хоч німа над нами вічність,

На цілім світі ми одні:--

І хоч німа над нами вічність,

Вона нам дасть свої огні.

Кохання, квітко незвичайна,

Чого так рано зблідла ти?

Твої родини—вічна тайна.

Кохання, квітко незвичайна,

Мов мрія, щезла ти негайно

І я, як перше, в самоті.

Кохання, квітко незвичайна

Чого так хутко въянеш ти?

Не буди колишніх згадок. Не турбуй мене!
Я люблю тумани ночі. Світло дня страшне.
Був і я колись щасливий. Вірив і кохав.
А коли та де,—не тямлю. Все позабував.
З ким життя своє я стратив? І прожив дарма?
Сам не знаю. В серці пустка. І думок нема.
Сипле дощ безперестанку. Вітер бъє в вікно.
Сміх безжурний втих і згинув—так давно, давно.
Що ж ти знову коло мене, друже давній мій,
Мов та тінь, встаєш і кличеш в тишині німій.
Непотрібен мені пізній твій гіркий привіт.
Я не хочу з тьми могили виринати на світ.
Бо в душі ні дум, ні звуків. Промінь не мигнє.
Тихше, тихше. Засинаю. Не буди мене!

□ □ □

Тебе я так прагну, едину!
Моя ти небесна краса!
Ти—сонце в вечірню годину,
Жагучому серцю—роса!

Окрилений тою любовью
Я кинусь навпроти судьбі,
Мов колос під бурею злою,
Поникну до ніжок тобі.

За щастя солодку хвилину
Я рад погубити себе!
І хай через тебе загину—
Я прагну тебе!

□ □ □

Вже ніч каганці засвітила,
Під світлим обличчям Творця;
Рокоче холодная хвиля,
Пьянить далечінь без кінця.

До серця лиш мрія говорить:
„Мій любий, бажаний... Прийду!“
Над синіми хвилями моря
В легенькім човенці я жду.

Я жду і завітнеє слово—
„Люблю“ повторяю що-мить.
І все, що на серці святого,
Так кличе, до тебе щемить.

Кохання! приходь, я чекаю,
Розійдемось з добрим і злом,
Все море од краю до краю
Ми змірим швиденьким веслом.

Полинемо разом в безвістність,
В найкращі надземні світи,
Де мить переходить у вічність,
Де „я“ обертається в „ти“.

Я прагну хвилин невимовних,
Захоплень безтямно святих,
Признань і пісень тих любовних
Неторканих струн золотих.

Тобі я віддам раз назавше
Весь пал молодої душі,
І все, що в житті цвіте нашім,
Що дише майбутнім в тиші.

З тобою я хочу молитись
Зіркам нетутешніх сторін,
Обнятись, зійтись, з'єдинитись
В зітханні весни запашнім.

З тобою я стану маною,
Як тінь за тобою піду,
І скрізь буду вічно з тобою...

Я жду!

□ □ □

ЗОРЯ ЗОРИ.

Мені сказали зорі: „На небі журно так“.
Я зорям не повірив. Я щасний. Я співак.
Крізь сон тебе я бачу, закоханий, як сплю,
І в мріях просипаюсь і знов тебе люблю.
Не там в німих просторах, де стільки тих світил,
Не там, де сяють зорі, мій ясний небосхил.
В очах твоїх я бачу красу безсмертних мрій,
Безсмертя і кохання і промінь щастя свій.
І глянь, в пустелях неба вже місяця нема.
Ти вічність покорила і царствуєш сама.
Зорі моїй коханій пішлю я промінь свій,
Від тебе так далекий, тепер на віки твій.

□ □ □

ДРАБИНКА КОХАННЯ.

Тільки б зустрічатись. Тільки-б оглядать.
Серцем заспівати. Нехотя признатись.
Раз поцілуватись. Ближче бути. Обнятись.
Сном одним згорати. Двом в одно зіллятись.
Без кінця зливатись. І не розставатись.
Разом і вмірати.

□ □ □

ПРОЩАННЯ.

Гень-гень, передо мною
Маячуть маяки,
За синьою імлою
Зникають береги.

По правій—промінь синій,
По лівій—чорна кров,
Прощай, мій друже милий!
Забудь мою любов!

До синього пливу я
Чарівного вогню,
Йому лиш віддаю я
І душу всю мою.

Тій пристані червоній,
Де дзвін привабних струн,
Де промінь непритомний,
Де з вихрами бурун,—

Тій казочці забутій
Пішлю привіт гіркий,
Бо мрії перебутій
Нема вже місця в ній.

□ □ □

ДО НЕНАВИДЮЧИХ.

Послухайте, низькії люди,
Про що нечували давно:—
Багато чудесного буде.
А небо, небо—одно.

Послухайте всі, хто в недолі
Живе серед темних долин:—
Багато на світі є болів,
А промінь щастя — один.

Послухайте, тіні таємні,
Я бачив безодні до дна:—
Багато доріг є непевних.
Дорога правди—сдна.

□ □ □

ДУХИ ЧУМИ.

Ми таємним шляхом
Спішимо навісні,
Незнайомі зі сном
Але завше ввісні.

Сліз жінок і дітей
Не доглянемо ми,
А де смерть для людей,
Там танок для чуми.

Через нас по церквах
Панахиди що дня,
Виривається жах
То з дверей то з вікна.

Скільки в лісі листків,
Стільки страчених сил,
Милійони хрестів,
Милійони могил.

Втіха--матінку вбить
! під землю сховать,
Ми не можем любить.
Ми не вмієм кохать.

Не дармує цвинтаръ
В кажду хвилю буття,
Кращий дар на вівтаръ
Нам приносить життя.

Ми незримим шляхом
Поспішаєм страшні,
Незнайомі зі сном,
Але завше в пісні.

□ □ □

Я ТИХО СПЛЮ.

Я тихо сплю на соннім дні,

Та близько світ землі.

А там по синій вишині

Проходять кораблі.

На дні трава росте бліда

І жемчуги рясні,

А там гойдається вода,—

Пригадую ввісні.

Біжить прилив, росте прибій:—

„Засни! засни! засни!

В безодні тихій та німій

Присняться кращі сни“.

Шумить вода, прилив біжить:—

„Вставай! вставай, не спи!

Ти знаєш: гарно в світі жить

В чарівний час борьби!“

Я тихо сплю на дні глибин,—

Солодке забуття,

А серце шепче: „швидче линь!

Ще вернеться життя!“

Слопкійно сплю на дні морськім.

А ворог мій і там.

Я знов піду шляхом сліпим,

Коралі кину вам!

□ □ □

Жа білліжі теми

Передо мной завѣтныя страницы,
То Библія—святая книга книгъ,
Люльми забытый, сладостный родникъ,
Текущій близъ покинутой станицы.

Бальмонтъ.

„An der Bibel wird sich jedes Geschlecht verjüngern“.

Гоethe.

ЄРЕМІЯ 9, 1—3.

„Хто дасть воду голові моїй, і
очам моїм джерело сліз, я би плакав
над прокляттям народу... моого день
і ніч...

Хто подасть голові моїй воду
І очам моїм сліз джерело?
Над прокляттям моого народу
Іх би море з очей потекло.

Хто би дав мені крила орлині,
Щоб летіти за вітром степів?
Я-б далеко, в безлюдній пустині
Заховався від вічних рабів!...

Може там, на широкому полі
Не почую гіркого плачу...
Та даремно!—я й сам у неволі
Невід rivne ярмо волочу.

О СІЯ Гл. 8.

,,Грубу к устам своїм!"

Де сурма уст твоїх, пророче?
Де голос велетнів-громів?
Народ мій слухати не хоче,
Оглух, осліп і занімів!

Гряде! летить орел півночі
На непокірний, грішний край.
До сурми! праведний пророче!
Трівожну пісню Ім заграй!

Вони закинули завіт мій,
І потоптали мій закон,
мій народ — мене не гідний—
Піде до Ассура в полон.

Вже не поможуть Ім нічого
Не мною мазані царі!
Ні образ ідола чужого,
Ні дим кадил на вітари.

Вони до Ассура ходили
За власним горем, як осли,
Чужих богів понавсдили,
Додому пута принесли.

З „Лісій Лісехъ Содоможа“.

„Ось, зима минула вже,
Дощ перестав, нерейшов“.
(2, 11—14).

Вже давно перестали морози,
Прошуміли холодні дощі,
Розцвілись винограднії лози,
Зеленіють в садочку кущі.
Стала казкою ніченька ясна,
Голос горлиці чути в саду.
Встань та вийди в садочок, прекрасна,
Я тебе на розмовоньку жду.
Смоківниця листки розпустила,
Вкрили землю квітки запашні...
Чарівниця весна наступила,
По гаях залунали пісні.
Мов голубка, всю зіму на скелі
Ти ховалася довгії дні...
Покажи свої очка веселі,
Дай почути свій голос мені!

□ □ □

„Є в нас сестра, та вона ще маленька і грудий немає ще в неї“...
(8. 8—10).

Говорив про мене братік:

— В нас сестричка ще маленька,

Ще не має груденяток.

Хоч і гарна, та дурненька.

Що ми будемо робити.

Як хто сватати її буде?

Чи віддати, чи лишити,

Доки виростуть їй груди?

Будь вона, немов стіна та,

Неприступна, мов та скеля,

То була би в нас палата.

Сріблом вимощена стеля.

Як буде вона без тями

І ледачого любити,

Та кедровими дошками

Треба дверці ті забити...

— Я стіна, і в мене груди.

Мов твердині на Ливані.

Мною тішитися буде

Мій миленький, мій коханий.

„О, коли-б ти був мені братом!“
(8, 1—4).

Та чому ти не брат мій рідненький,
Що зі мною у купці зростав?
Ой, чому ти в старенької неньки
Одні груди зі мною не ссав?

Я тебе цілуvala би всюди,
Називала би мілим своїм,
І мене не судили би люди,
Що приходиш зі мною в мій дім.

Не сварила би ненька рідненька
І не сердились браття мої...
Я припала б тобі до серденька.
О, чому ти не братік мені?

Ти мене обнімав, ціluvala би.
Розмовляв би зі мною що-дня,
Кождий вечір про щось научав би,
Я тобі наливала-б вина.

Ти сказав би дівчатам Салиму:
Не трівожте, голубки, ії!
Не будіть, хай доволі спочинуть
Оченятка сестрички трудні.

□ □ □

(4, 6, 8).

За мною з Ливана, сестричко кохана!

З Сеніра й Єрмона за мною!

З логовища левів, з вершини Амана

Збіжи молодою серною.

Ще холодом диші по полі німому

І тіні не щезли з долини,—

Вернися, мов олень, що скаче додому,

На тихі, зелені вершини.

Приходь на високу гору мировую,

Де вітер бальзами колише,

Туман розіслався у далеч німую

І день прохолodoю диші.

□ □ □

„Зачинений сад, сестра моя,
накрита криниця, під печаттю
джерело“.

(4, 12, 15).

Зачарований сад—

Ти, кохана моя,—

На криниці печать,

Не дістануся я.

В тім садку виноград,

Пишні квіти лісів,

Кипарис і гранат

Так роскішно зацвів.

Там цинамон, аір,
І алой і шафран,
Нард і мирра узгір,
Ллються пахощі там.

В тім садку джерело
Під печаттю лежить,
З під Ливану воно
По-під землю біжить.

□ □ □

„Ніднімися, вітре, з півночі,
принесися, вітре, з півдня, повійте
на сад мій і поллються пахощі його“.
(4, 16—17).

Повійте, вітри полудневі,
На мій таємничий садок,
Хай пахощі ніжні поллються
З моїх що-найкращих квіток.

З пахучих листочків поллється
Роскішний весни аромат,
Прийди, мій коханий, в садочок,
Так пишно розцвівся твій сад!

□ □ □

„Я нарціз Саронський, лілія долин“.
(2, 1—4).

Я нарціз Саронській, лілія долин,
Що росте на сонці між густих тернин.
Що між колючками лілія одна,
Так між дівочками дівчина моя.
Як між деревцями яблуня долин,
Так між молодцями милюй мій один.
Любо так лежати в затінку її,
Яблучка-гранати—губоньки твої.

□ □ □

„Оглянься, оглянься, Суламіто!“
(7, 1—7).

„Ой оглянься, обернися, Суламит!
Ми поглянемо на тебе, хоч на мить!“
Задививсь на Суламиту весь народ.
Як на пишний Манаїмський хоровод.

В Суламити,—подивуйтесь, дівоночки!
Прехороші у сандалях ніжені.
Круглість бедр твоїх, красуне, диво з див,
Хто так гарно, так мистецьки їх різьбив?
А білені та повнені персі ці---
Два ягнятка, два близнятка у вівці.
Оченятка--як озера тихих вод—
В Есевоні близ Батрабімських ворот.

Твої плечі, твоя шия—біла кість;
Хто красу твою в словах нам розповість?
Мов Давидова твердиня, гордий ніс.
Ой оглянься, Суламито, обернись!
В'ються кучері волосся, з шовку хвиль,
Кучерявая головка, мов Карміль.
Вся ти гарна і принадна, як зоря,
Лиш до тебе бъється серце у царя.

□ □ □

„Голос коханого моого! Ось він іде...“
(2, 8—10).

Голос милого далеко
Чує сέрденько мое,
Оленятком скаче легко
І на хвильку не стає.

Він до сарноньки своєї
Через гай перелетить,
Через гори, через скелі---
Погляд радісно тремтить.

Під дверцятами чекає,
Заглядає до вікна,
Не говорити, а співає:
„Вийди, пташечко моя!“

□ □ □

„Заклинаю вас... коли зустрі-
нете возлюбленного мого...”
(5, 8)

Я, сестрички, до вас маю просьбу одну:
Як зустрінете любого мого,
Заклинаю я вас, передайте йому,
Що я хвора з кохання палкого.

—Чим твій любий, красуне, гарнійший за всіх,
Що його ти так дуже кохаєш?
Чим твій любий, красуне, найкраще за всіх,
Що так дуже ти нас заклинаєш?

—Десять тисяч у нас красунів молодих,
А гарніших від його немає.
Він біленький, румяний, і краще за всіх,
І його мое серце кохає.

Наче сонечко, в його ясна голова,
А ті кучері чорні, як ворон;
Оченятка його—то голубоньки два.—
Що кохаю, признаєшсь не сором.

Ароматний квітник—його личко мені,
І троянди на нім розквітають,
А устόнька його—пелюсточки лілей,
Що росу запашну віддають.

Його руки—то два круглячки золоті,
А на них дорогі самоцвіти,
Із слонової кости ті груди тверді...
Як же можна його не любити?

Його ноги стоять, як високі стовпи,
А піdnіжки у них мармурові,
Мов величний Ливан, його зріст, його стан,
Мов той велетень в лісі кедровий.

З дорогих його уст насолода пливє,
Молоко і медочок і миро.
Ось, возлюблений мій, ось кохання мое!
Я призналась, сестрички, вам щиро.

□ □ □

„Я сплю, але серце мое не спить...“
(5. 2—7).

Я сплю... та не спить мое серце,
Голос милого чує крізь сон.
Як тихесенько стукає в дверці,
То—тихцем зазирне до вікон.

-- „Відчини мені, сестронько мила,
Ти заснула, голубко моя?
Мене в лісі роса заросила,
В краплях ночі моя голова.“

Я хитон свій новенький зложила;

Як же знову його надягать?

Свої ноги під вечір обмила,

А прийдеться на землю ставатъ...

Мій коханий просунув тихенько

Крізь вороночку ручку свою,

Затремтіло у мене серденько...

Я йому одчиняти встаю.

Коли двері йому одчиняла,

Затремтіла у мене рука;

І пахучая мирра спливала

На холодную клямку замка.

Одчинила миленькому дверці,

А за ними нікого нема...

І так важко зробилось на серці,

Що навколо лиш тиша німа.

Ой піду ж я, сама пошукаю,

Де подівся возлюблений мій?

І так довго даремно гукаю,

Так невесело бути самій.

Вартові мене в місті зустріли,

Що в ночі його стін стерегли,

І побили мене, поранили,

Покривало з головки зняли.

„Ложе у нас зеленъ”...

(1, 15—16)

Мій любий з верхів'я, як олень пугливий,

Прилинув в долину до мене.

І знову веселий, як перше, щаслиєй
Схилився на ложе зелене.

Креслатії кедри нам стелею стали,

Мов крівля, над нами зрослися,

Пахучії трави нам постіль послали,

А стіни—кущі кипариса.

Мій мілий рожеві уста відкриває,

Говорить мені без умовку.—

Рука його права мене обнімає,

На ліву кладу я головку.

· · · · ·

Я вас заклинаю, дівчата Салиму,

Маленькими сарнами в полі:

Щоб ви не збудили голубку єдину.

Нехай відпочине доволі!“

□ □ □

(2, 4—7)

Він привів мене в дім пирування,

В дім утіхи привів мене знов.

Ми у-купці в світлиці кохання,

Його стяг наді мною — любов.

Він мене, поцілунками п'яну,
Заколише до мрійного сну--
Од його поцілунків зів'яну,
У гарячих обіймах засну.

Освіжіть мене яблочним соком!
Підкріпіть мене соком вина.
Від любови я млію, подруги,
Побіліла, як біла стіна.

· · · · · · · · · · · · · · ·

„Молоденькими сарнами в полі
Заклинаю вас, сестри мої!
Хай тепер одпочине доволі
Моя люба в солодкому сні.

□ □ □

(I, 4—7).

Скажи мені, любий мій, де ти блукаєш,—
Чи в горах, чи тут при долині?
Де стадо пасеш ти і де спочиваєш
Опівдня в гарячій годині?

Я так уморилась, я так утомилась,
Що й ніг під собою не чую,
Весь день за тобою, мій милий, дивилася...
І нічку без тебе ночую.

Чи ще мені довго прийдеться тинятись
Поміж не-твоїми шатрами?
Боюся, що далі почнуть насміхатись
Твої побратими над нами.

„Як сього не знаєш, мое янголятко,
То йди за моїми вівцями,
Паси свої білі маленькі кізлятка —
Що дня не блуди манівцями!

□ □ □

(1, 1—4).

Цілуй мене, милий, в устόнька червоні,
Я пестощів ждала давно;—
Твої поцілунки і ласки любовні
Солодчі, ніж царське вино.
Мені твоє ім'я—розлитеє миро,—
Вливається серце слабе...
Не дивно, що вірно, не дивно, що широко
Кохають дівчата тебе.
Возьми нас у царські тереми з собою,
До пишних покоїв своїх,
Щоб нам любуватись твоєю красою,
Зазнати солодких утіх.

Що днія нас щось тягне в роскішні палати,
Щоб з любим втішатися знов,
І вина, і масті твої вихваляти,
Твою і красу, і любов.

□ □ □

(1, 11—13).

Доки царь був на престолі,
Мої нарди пахли,
А відколи він на полі—
Квітоньки зачахли.

Мов китиця дорогого
Запашного мирра,
Так до милого своєго
Пригорнуся щиро.

□ □ □

Екклезіаст.

Слова Екклезіаста, сина Давидового,
царя в Єрусалимі.

O, суєта над суєтами!
все создано для тлі.

Все суєта під небесами,
все порох на землі.

Яка користь для чоловіка,
що так працює він.

Як всі діла його од віка
вкриває тлін руїн?

Бо род за родом вимірає,
летить за роком рік

А небо синє і безкрає
не рушиться во-вік.

На сході сонце рано встане—
то золото, то кров.

Суєтний мир за дня огляне
і кане в море знов.

А через ніч воно вертає
назад на ясний схід,
Де знову день його чекає,
що йде за сонцем вслід.
Вітри на північ пролітають,
з півдня йдуть на схід.
І знов на захід повертають,
відколи Божий світ.
До моря ріки йдуть глибокі,
а моря не заллють,
Назад вERTAЮТЬСЯ в потоки
i в море знов пливуть.
І що минуло, знов настане,
бо вічність та сама.
Під сяйвом сонця, що над нами,
нового вже нема.
Говорять люде, що чимало
нових настало див,—
Та вже те все колись бувало
за давніших часів.
Коротку згадку про минуле
змиває згодом час:
Все, що ми бачили і чули,
забудуть після нас.

Всі річі так трудні для духа,
не перекажеш Іх!
І не наслухаються уха,
не стане днів твоїх.
Цю муку дітям чоловічим
послали небеса,
Щоб придивлятися всім річам,
де правда, де краса.
Я був царем в Єрусалимі.
Ізраїль мій народ.
Не знав я горя, ні гордині,
ні смутку ні турбот,
Та горе в тім мені, що часто
до правди я зітхав,
До всіх багацтв, до всього щастя
ще й мудрості шукав.
Багато бачив я і слухав,
розгадував щодня,
Та все те втома лиш для духа,
все суета сдана.
Кривого вилічить не зможеш
зусиллями ума,
І мудрістю не приворожиш,
чого ніде нема.

Бо хто зірве той ряд умовин
короткого життя?
І сам до себе я промовив:
Що варта мудрість та?
Усім словам велиcodумним
не викорінить зла,
Бо між безтямним і розумним
ріжниця замала.
А скільки смутку і страждання
в премудрості землі!
І хто помножує пізнання,—
побільшує й жалі.

II.

І знов до серця я промовив:
Даремний смуток твій!
Я все для тебе приготовив;
роскошуй і радій!
Добром засипані комори
для твого живота!
Та я і в тім побачив горе,
бо й радість — суета.
Нема душевного спокою
і в радощах моїх.

І я на все махнув рукою.
Що дастъ мені мій сміх!
Задумав я нужденне тіло
вином розвеселять,
А серце мудрості хотіло,
хотіло все пізнать.
І так в подвійному стремлінню
плив вік мій молодий...
І я не зناх, що без сумніву
найкраще для людий.
Чи краще втіха насолоди,
чи докази ума?
І в першім так багато шкоди
і щастя в цім нема.
Я став чинить діла великі,
садив і будував.
Що мали всі царі, владики,—
я втрос більше мав.
З чужосторонніми квітками
роскішнії сади,
Водопроводи і фонтани,
басейни для води,
Багато слуг у мене було,
невільниць і рабів,

Коров, слонів, верблюдів, мулів,
овець, козлят, волів...
Я мав найкращі колісниці,
побіду на війні,
Царі далекі і цариці
скорялися мені.
В моїх теремах нудьгувало
наложниць без числа,
Срібла і золота немало
війна мені несла,
Дсрогоцінних діамантів
з покорених вінків,
Без ліку мав я музикантів
і славних співаків.
Чого-б душа не забажала,
я їй не відмовляв,
А серце радощів не знало,—
і все те я прокляв.
Що варта і всесвітня слава
для смертного життя?
Одна мана, одна забава,
суетна суета.
Що з того, що моєї слави
ніхто вже не діпне?

Від смерти все добро, що маю,
не викупить мене.

Що варт те золото в коморі
і мудрощі мої,
Як разом з дурнями, о горе!—
згнию і я в землі!

Нашо ж було тоді трудитись,
садити, будувати,
І тоІ мудрости учитись?—
щоб з дурнями вмірати?

Хоч мудрість—сонцем нам сіяє,
а дуроші, мов тьма,—
А все-ж однаково вмірає,
і виїмку нема.

Не вічно памятають люде
ні дурня, ні мудрця,
І світ розумного забуде
так само, як глупця.

І я з ненавистю гіркою
життя своє прокляв—
Те все, що власною рукою
садив і будував.

Бо всі діла і вся наука
під сонцем марнота—

Одна утома лиш для духа,
суетна суета.

Бо все, що я з'умів придбати
за кільканадцять літ,

Я мушу другому віддати,
кидаючи цей світ.

Яким він буде---ще не знати,
чи мудрим, чи дурним,

І той буде хазяйнувати
над всім добром моїм,

А я трудився не для себе,
і марно йшли літа.

І я побачив: все під небом
суетна суета.

Яка користь для чоловіка
з його турбот і мук?

Скорботні дні його од віка,
даремна праця рук.

Він і над тим не має власти,
що сам собі придбав,

Де мусів стільки сил покласти,
що потом поливав.

І, хоч би грішника придбання
до праведника йшло.

То й в тім нема ще оправдання,
і в тім велике зло.

І я сказав до свого серця:
Не мучся за життя!

Бо все, до чого ти торкнешся,
нікчемна суета.

III.

Всьому свій час, своя пора є.
На все є слушний час.
І все, що родиться,—вмірає,—
сказав Екклезіаст.
Бо всім під сонцем верховодять
закони смерти, тлі...
І в чорну вічність переходятъ
всі річі на землі.
Є час родитись, час вмірати,
садить і виравати,

То будувати, то руйнувати,
лічити і вбивати.

Свій час на втіху і на горе,
на сліззи і на сміх,

Час засипати добром комори,
то руйнувати Іх.

Свій час—для співу і розмови,
є час—боятись слів,
Є час для пестощів любови,
свій час—на лютий гнів.
Є час з усіми воювати,
є час і в мирі жить.
Є час шукати і збирати,
і тратить і губить.
О, скільки зайвої роботи
послало небо нам!
Чи-ж єсть користь яка з роботи
намученим рукам?
В свій час і добрим і хорошим
создав Господь цей світ,
А ми додуматись не можем,
для чого він стоїть.
І догадатися не вмієм,
де взялося те зло?
Бо й того ми не розумієм,
що в нас самих зросло.
Здається кращої частини
немає вже для нас,
Як веселитися що днини,
в добрі прожить свій час.

Діла Всезнаючого Бога
не зміняться во-вік,
І не дадасть до них нічого
ніякий чоловік.

Шукай щось кращого, нового,—
за все життя своє
Прийдеш до висновку одного:
найкраще так, як є.

Віки проходять над землею,
летить за роком рік,
І вічно стогне під брехнею
нешасний чоловік.

Під сонцем ложний суд осудить
без доказу й причин,
Лиш Бог по правді нас розсудить,
не скривдить нас нічим.

Він наше серце добре знає,
всі думи потайні,
Він тайни всі повідкриває
на серця глибині.

Не стає божої подоби
на всіх синах землі—
Вони подібні до худоби,
безпамятні і злі.

Вони і родяться і гинуть
не краще від скота,
Землі до смерти не покинуть;
їх доля—суєта.

Що разом жило і зростало,
те разом в яму йде,
Бо що із пороху повстало,
те в порох перейде.

Хто знає, чи душа людини
злітає до небес,
А дух німої худобини
під землю сходить десь?

Бо переваги у людини
над тварею нема—
І чоловіка і скотини—
їх доля та сама.

І я пізнав, що краще буде
на світі для людей,
Щоб не закопувать нікуди
прибуток золотий.

Бо тим, що ти в свій час заробиш,
не треба дорожить.

Себе щасливим ти не зробиш,
як скupo будеш жити.

Зоставиши тут свої маєтки
із ними ти умреш,
І ні однісінької нитки
з собою не візьмеш.

IV.

Я бачив сліози і поклони
пригноблених людей,
Я чув, як стогони, прокльони
зривалися з грудей;
В руках гнобителя лихого
багато гнулось їх,
А псрятунку ні від кого
не бачив я для них.
І я подумав: краще мертвим,
ніж цим, що на землі,—
Немає горя після смерти,
ні кривди, ні брехні.
А щасливійші ті, що й досі
на світі їх нема,
Ім невідомі наші сліози
і грішній діла.
Я бачив, що діла й успіхи
одного з по між нас

Другому не давали втіхи,
а мучили не раз.

І слава зависть викликає,
і заздрість—скарби всі,
І без ненависти немає
нікого на землі.

Та краще жменька невелика
в спскою, без гріху,

Ніж пригорщі з чужого лиха,
наповнені страху.

І краще двом, а-ніж одному
проходить путь життя:

Товариш, друг для твого дому,
то цінність хоч яка!

І з ворогом устоють двоє
скоріше ніж одно,

А нитка скрученна у троє
не рветься ледве що.

Закорінилися од віка
в серцях задуми злі.

І праведного чоловіка
немає на землі.

Не будь привабливим для слова,
чужі слова провірь!

А всім промовам пустослова
ні крихточки не вірь!
І на раба свого не сердься,
що злом тебе згадав;
Спитайся сам у свого серця:
а ти не проклиnav?
Над нами царствує випадок,
вже здавна він осліп,
Бо не в розумного достаток,
не в роботяших хліб,
І не в хороброго побіда,
і слава не в митця;
І все на світі цім од віка
суєтне до кінця.

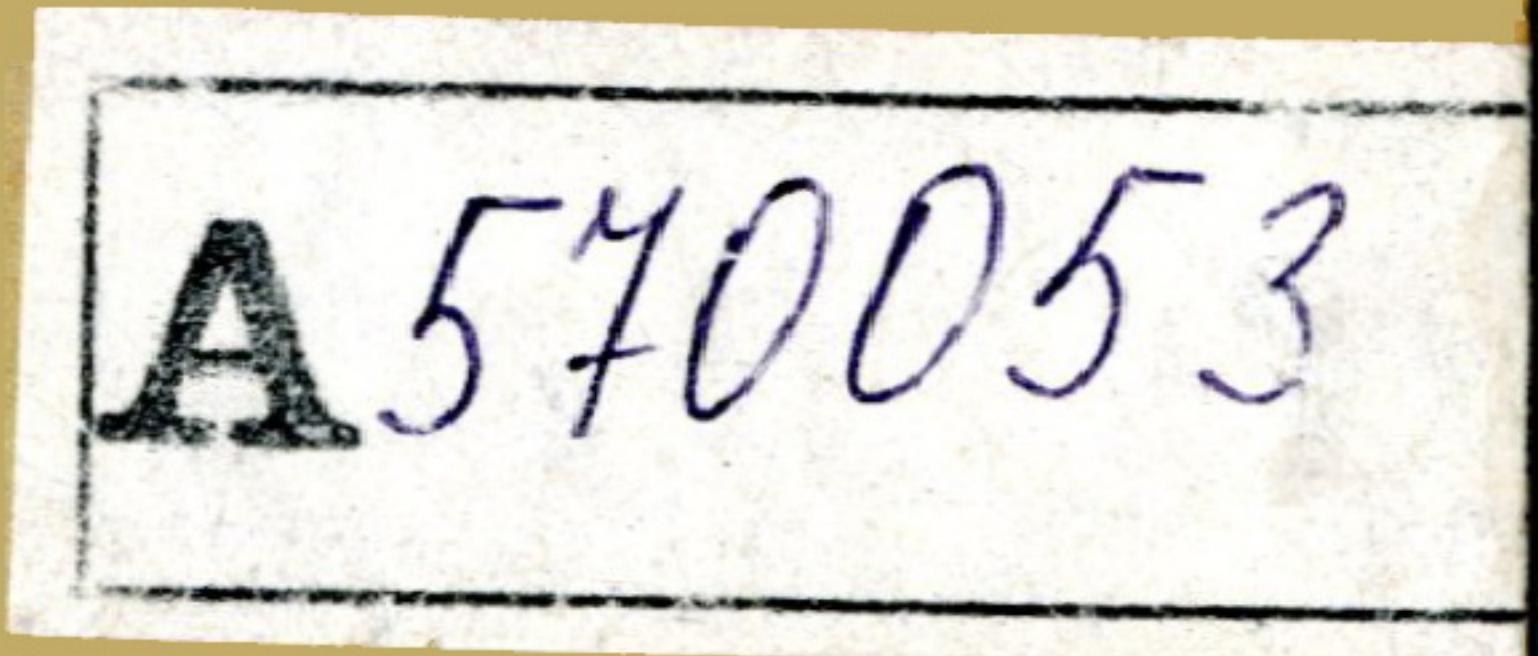
□ □ □

З М І С Т.

	СТОР.
Лірика I.	3— 16
Лірнка II.	17— 13
З Підгірря.	31— 44
З Бальмонта.	45— 70
На біблійні теми	71— 74
З „Пісні Пісень Соломона“	75— 88
Екклезіаст.	89—103

Склад видання:
Гуртова Книжка Комора
Т-ва „Час“ у Київі.

Ціна і карб. 60 коп.